

**V МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА ОНЛАЙН
КОНФЕРЕНЦІЯ**

**ТЕНДЕНЦІЇ ТА ВИКЛИКИ СУЧАСНОЇ АГРАРНОЇ НАУКИ В
УМОВАХ ВІЙНИ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**

Присвячена 125-річчю кафедри рослинництва НУБІП України

**V INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL ONLINE
CONFERENCE**

**TRENDS AND CHALLENGES OF MODERN AGRICULTURAL
SCIENCE: THEORY AND PRACTICE**

м. Київ, 2023

УДК 001:63(4/9)

Рекомендовано до друку збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної онлайн конференції: «Тенденції та виклики аграрної науки в умовах війни» Присвяченої 125-річчю кафедри рослинництва НУБіП України вченою радою агробіологічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України від 16 листопада 2023 року протокол № 11.

Тенденції та виклики сучасної аграрної науки в умовах війни: теорія і практика. Присвячена 125-річчю кафедри рослинництва НУБіП України матеріали V міжнародної науково-практичної онлайн конференції (м. Київ, 25-27 жовтня 2023 р.)/НУБіП України, 2023. 339 с.

ISBN 978-617-8351-50-2

У збірнику опубліковано матеріали доповідей учасників V міжнародної наукової інтернет-конференції «Тенденції та виклики сучасної аграрної науки в умовах війни: теорія і практика», яка присвячена 125-річчю кафедри рослинництва НУБіП України. Висвітлено теоретичні і практичні питання сучасної аграрної науки, напрями їх вирішення та впровадження у виробництво.

Титульна сторінка: "Соняхи". Художник: Радо Явора.

© НУБіП України, 2023.

УДК: 632.3/.7:634.13

ВПЛИВ ШКІДНИКІВ ТА ХВОРОБ НА РІСТ І ПЛОДОНОШЕННЯ ГРУШІ

Володін С.І., здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
Гаврилюк О.С., доктор філософії (PhD), асистент
Національний університет біоресурсів і природокористування України

Упродовж останніх років галузь вирощування груші в світі пройшла важливі зміни, які включають в себе використання високопродуктивних сортів та сучасних технологій, спрямованих на отримання стабільних та високоякісних врожаїв. Проте, варто відзначити, що паралельно спостерігається скорочення площ під грушою, що призводить до зниження загального обсягу виробництва. Фермери стикаються з численними викликами, такими як шкідники, захворювання та екологічні чинники, які можуть негативно впливати на врожай та його якість. Отже, наразі наступне завдання полягає у вдосконаленні методів вирощування груші з метою забезпечення стабільних та високоякісних врожаїв. Якщо не вживати заходів для контролю за хворобами та шкідниками, це може значно погіршити стан саду і призвести до ряду негативних наслідків. Зокрема, це може призвести до зменшення життєздатності саду, обмеженого приросту

однорічних пагонів, формування меншої кількості зав'язей і, в результаті, до зниження врожайності. З часом, при поширенні хвороб, дерева можуть почати гинути в саду, що вимагатиме їх видалення та заміни новими. Це може призвести до того, що через декілька років, замість продуктивного саду, ми можемо отримати сад із деревами різного віку, що обмежить надійність та стабільність врожаю.

Для запобігання поширенню хвороб і шкідників груші важливо вживати такі заходи:

- Обирати добре освітлені та провітрювані ділянки для посадки.
- Регулярно проводити огляд плодових дерев на наявність пошкоджень хворобами чи шкідниками.
- Щорічно видаляти пошкоджені та ослаблені гілки, а також ті, які ростуть всередину крони.
- При наявності рясного урожаю груші, вчасно збирати плоди і не допускати падалиці яка гниє на землі, щоб запобігти поширенню грибкових хвороб.
- Здійснювати профілактичні обробки засобами захисту щоб запобігти розвитку хвороб.

У Запорізькій області було проведено дослідження стійкості сортів груші до хвороб (борошниста роса та парша) та шкідників (кліщі та попелиці) у 2022 та 2023 роках.

За даними таблиці, у 2022 році досліджувані сорти груші менше вражалися борошнистою росою та паршею порівняно з 2023 роком. Ця різниця пояснюється кліматичними умовами обох років, оскільки у 2023 році перша половина вегетації груші була сприятливою для розвитку грибкових хвороб через високу кількість опадів і високу температуру повітря у цей період.

У 2022 році наші дослідження показали, що сорти груші вражалися паршею від 1,0 балу в сортах Ноябрська та Вікторія до 2,0 бали сорту Бере Боск. У інших сортів рівень враження паршею в цьому році становив 1,5 бали. Щодо борошнистої роси, вона вразила сорти груші від 1,5 балів до 2,5 балів у 2022 році. Найвищий рівень враження борошнистою росою був відзначений у сортах Бере Боск та Таврійська і становив 2,5 бали.

За даними таблиці 3,6, у 2023 році найвищий рівень враження паршею був в сорту Бере Боск і становив 3,0 бали, а найнижчий рівень враження був у сортах Ноябрська та Вікторія і становив 1,5 бали. У всіх інших сортах у цьому році рівень враження паршею становив 2 бали. Щодо борошнистої роси, у 2023 році вона також сильніше уражувала всі сорти груші у порівнянні з 2022 роком, і це сталося через сприятливі погодні умови для розвитку цієї хвороби.

Найвищий рівень пошкодження борошнистою росою зафіксовано у сортах груші Бере Боск і Таврійська, де він склав 3,0 бали. Найнижчий рівень пошкодження в цьому році відмічено у сорту Ноябрська, де він становив 2,0 бали.

Таблиця. 1

Характеристика стійкості сортів груші в умовах області Запорізької області проти хвороб та шкідників, 2022 та 2023 роки, бал.

Сорт	Парша		Борошниста роса		Кліщі		Попелиці	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Вікторія	1,0	1,5	1,5	2,5	1,0	1,5	1,5	1,5
Бере Боск	2	3,0	2,5	3,0	1,5	2,0	0,5	1,0
Десертна	1,5	2,0	2,0	2,5	1,5	1,5	1,0	1,5
Ноябрська	1,0	1,5	1,5	2,0	1,0	1,0	0,5	1,0
Таврійська	1,5	2,0	2,5	3,0	1,5	1,5	0,5	1,0

Щодо пошкодження досліджуваних сортів груші шкідниками, такими як кліщі та попелиці, можна сказати, що практично не було суттєвої різниці між сортами і роками. У наших досліджах пошкодження кліщами у 2022 році становило від 1,0 до 1,5 балів, залежно від сорту, і у 2023 році від 1,0 до 2,0 балів.

Пошкодження попелицями, було незначним як у 2022 році (0,5-1,5 бали), так і у 2023 році (1,0-1,5 бали). У цілому можна сказати, що досліджувані сорти груші мали досить слабе пошкодження від шкідників протягом обох років досліджень (2022 і 2023 роки).